

ZDRAVOTNÍ GRAMOTNOST U VYBRANÝCH SKUPIN OBYVATELSTVA JIHOČESKÉHO KRAJE - SDZ2016 (2016-2019)

Hlavní řešitelka projektu
doc. PhDr. Sylva Bártlová, Ph.D.

Přednášející: Mgr. Lenka Šedová, Ph.D.

Význam zdravotní gramotnosti

- Zdravotní gramotnost je součástí základní výbavy pro život.
- Zdravotní gramotnost je jedním ze základních úkolů systému péče o zdraví.
- Zdravotní gramotnost je významnou součástí sociálního kapitálu.
- Zdravotní gramotnost je nespornou ekonomickou hodnotou i prioritou.
- Zdravotní gramotnost je jedním z důležitých předpokladů cesty ke zdraví.
- Zdravotní gramotnost přispívá k rozvoji demokracie.
- Zdravotní gramotnost je důležitým nástrojem rozvoje osobnosti.
- Zdravotní gramotnost je cennou součástí obecné kultury.

Nízká zdravotní gramotnost vede k plýtvání v systému zdravotní péče. Zdravotnické služby jsou poskytovány

- nemocným, kteří vůbec nemuseli onemocnět,
- i těm nemocným, kteří svou nespoluprací během terapie, znemožňují dosáhnout potřebných výsledků.

**VYŠŠÍ ZDRAVOTNÍ GRAMOTNOST VEDE K LEPŠÍMU ZDRAVÍ LIDÍ.
NÍZKÁ ZDRAVOTNÍ GRAMOTNOST JE SPOJENA S HORŠÍM
ZDRAVÍM A VEDE K EKONOMICKÝM ZTRÁTÁM.**

Je to schopnost přijímat správná rozhodnutí mající vztah ke zdraví:

- v kontextu každodenního života – doma,
- ve společnosti,
- na pracovišti,
- ve zdravotnických zařízeních,
- v obchodě i politice.

Je to důležitá metoda zvyšující vliv lidí na své vlastní zdraví a posilující jejich schopnost získávat a využívat informace i přijímat a nést svůj osobní díl odpovědnosti.

- Zdraví 2020 - Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí
- Akční plán č. 12:
- Rozvoj zdravotní gramotnosti
- Ministerstvo zdravotnictví

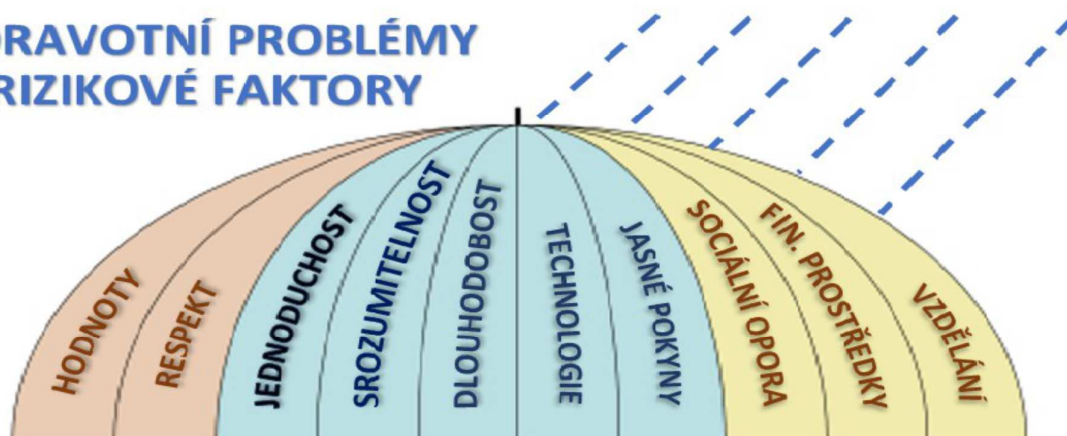

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

DEŠTNÍK ZDRAVOTNÍ GRAMOTNOSTI

ZDRAVOTNÍ PROBLÉMY
A RIZIKOVÉ FAKTORY

NAVAZOVÁNÍ
VZTAHŮ

USNADNIT POCHOPENÍ

PARTNERSTVÍ

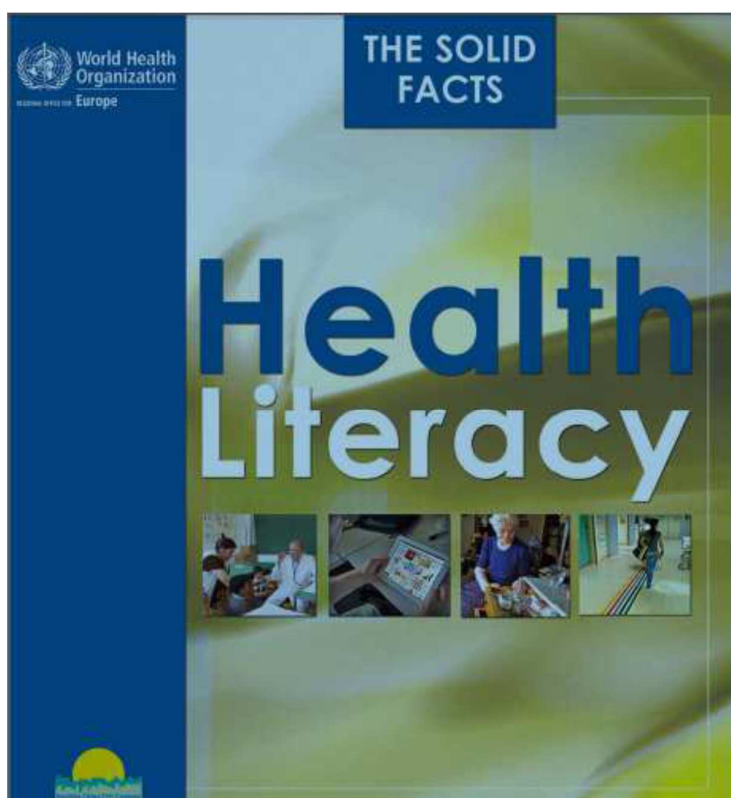
DOBŘE ZDRAVÍ

Zdravotní gramotnost je schopnost lidí rozhodovat a jednat v běžném životě tak, aby to přispívalo ke k jejich zdraví.

(WHO)

Popsat úroveň zdravotní gramotnosti ve vybraných skupinách obyvatelstva Jihočeského kraje. Smyslem bude vymezit potřebu zdravotní gramotnosti z různých hledisek – věku, genderu – pohlaví, socioekonomického statusu.

Dílčí cíle:

- Vymezit zdravotní gramotnost z hledisek: věku, pohlaví, sociálně-ekonomických faktorů
- Popsat kompetence zdravotnických pracovníků v oblasti zdravotní gramotnosti – zaměřit se na péči o zdraví ve vybraných skupinách obyvatelstva

Zhodnotit zdravotní gramotnost z následujícího hlediska:

- dostupnosti informací o zdraví, o zdravotní situaci o zdravotním systému;
- motivace a aktivity občanů ve vyhledávání informací o zdraví;
- orientace v systému českého zdravotnictví
- schopnosti aktivně spolupracovat s poskytovateli zdravotní péče ev. zvládnání zdravotních problémů;
- kognitivní a afektivní schopnosti najít a pochopit (validní) informace o zdravotním stavu;

Kvalitativní šetření

- Kvalitativní část výzkumu byla realizována technikou polostrukturovaných rozhovorů v cílových skupinách.
- Rozhovory byly přepsány a vyhodnoceny analýzou kvalitativních postupů tj. kódováním a kategorizací dat v programu Atlas-ti.

- **Dětská populace:** ukazuje se, že starší děti s věkem se stávají zdravotně gramotnými. Problémem je validita informací, kdy většina dětí uvedla vyhledávání informací na internetu.
- **Dospěláci:** stěžejními závěry této skupiny bylo vyhledávání informací. Ukazuje se, že mladší věkové kategorie dávají přednost internetovým zdrojům. Stejně jako u dětské populace narážíme na validitu těchto informací. Dospělá populace by častěji upřednostnila online poradenství ve zdravotnictví, ukazuje se, že nedostatkem je neznalost nároků na benefity u zdravotních pojišťoven. Jednu z bariér kontinuity současného zdravotnictví tyto skupina vnímá absenci centrální administrativy zdravotní údajů o pacientovi.

- **Senioři:** Ukazuje se, že s přibývajícími zdravotními potížemi se zdravotní gramotnost mění. V této populační skupině převládá jako zdroj informací o zdraví především zdravotník a osobní kontakt s ním. I přesto, že se ukazuje, že senioři zvládají ovládat internet, zatím však existuje málo cílených zdrojů přímo pro seniory, tak aby respektovaly edukační zvláštnosti tohoto věku.

Šetření ukázalo, že je zcela nezbytné, aby se zdravotnické profese podílely na vytvoření zdravotně gramotné společnosti a vnímala zdravotní gramotnost jako důležitý koncept v zdravotní péči, neboť její zvyšování má pozitivní vliv na osobní zdraví.

- **Data kvantitativní části výzkumu** budou zpracovány běžnými statistickými metodami prostřednictvím statistického programu SASD (statistická analýza sociálních dat) verze 1.4.5. Budou využity metody jak popisné, tak analytické statistiky. Konkrétní způsob statistického hodnocení bude zvolen podle rozložení hodnocených dat i podle síly testů. Výzkumný soubor bude konstruován formou náhodného výběru pomocí kvót.
- Standardizovaný dotazník HSLQ 47
- Standardizovaný dotazník HSLQ 16

Vymezení cílových skupin

SENIORI

region: Jihočeský kraj
věk: (65 a více let)
velikost VS: 300 osob
reprezentativnost: region (okres), pohlaví, věk

DOSPĚLÍ

region: Jihočeský kraj
věk: 18 – 64 let
velikost VS: 300 osob
reprezentativnost: region (okres), pohlaví, věk

DĚTI

region: Jihočeský kraj
věk: do 18 let
velikost VS: 300 osob
reprezentativnost: region (okres), pohlaví, věk
Soubor 12 let a výše.

Vymezení cílových skupin

ROMOVÉ

region: Jihočeský kraj
věk: 15 a více let
velikost VS: 300 osob
reprezentativnost: region (okres), pohlaví, věk – pokud se nepodaří identifikovat strukturu základního souboru romské populace Jihočeského kraje, lze odvodit kvóty od základního souboru celkové populace Jihočeského kraje ve věku od 15 let.

BEZDOMOVCI

region: Jihočeský kraj
věk: 18 a více let
velikost VS: 300 osob ?????
reprezentativnost: pokud se nepodaří identifikovat strukturu základního souboru bezdomovců Jihočeského kraje, lze provést náhodný výběr v jednotlivých okresech bez určení kvót metodou Snowball Sampling

ZDRAVOTNÍCI V PRIMÁRNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČI – LÉKAŘI, VŠEOBECNÉ SESTRY

region: Jihočeský kraj
věk: 18 a více let
velikost VS: 300 osob
reprezentativnost: region(okres), pohlaví, věk

Děkuji za Vaši pozornost

Mgr. Lenka Šedová, Ph.D.

Ústav ošetrovatelství, porodní asistence a neodkladné péče

U Výstaviště 26

370 05 České Budějovice

lshedova@zsf.jcu.cz

**Projekt ZDRAVOTNÍ GRAMOTNOST U VYBRANÝCH SKUPIN OBYVATELSTVA JIHOČESKÉHO KRAJE -
SDZ2016 (2016-2019)**